

STRÖMSTADS
KOMMUN

STRÖMSTAD

Information från din kommun sommaren 2012

Med fokus på

Natur & Miljö

Foto: Jan Palmblad

INNEHÅLL

DEL 1 – TEMA NATUR

- 2 Ledare
- 3 Medborgardialog
- 4-7 Naturvård
- 8-9 Tre cyklister
- 10-11 Friluftsförbundet
- 12-13 Fågelskådning
- 14-15 Paddling
- 16 Strömstadskrysset

DEL 2 – UPPLEV UTE

- 2-3 Översigtskarta
- 4-7 Stadsnära ställen
- 8-10 Södra skärgården
- 11-13 Kosterarkipelagen
- 14-16 Helheten

REDAKTION

Informationstidning från
Strömstad kommun

Ansvarig utgivare
Niels Bredberg

Redaktionsgrupp
Jan Palmblad, Marit Hedlund, Björn
Richardsson, Åsa Massleberg,
Karin Björk

Layout och foto framsida
Karin Björk www.karinbjork.se

Tryck V-TAB, 2012

Upplaga 9000 ex

Bäste kommuninvånare, besökare och/eller företagare i Strömstads kommun.

Sedan tio år tillbaka har befolkningen i Strömstad fortsatt att öka och vi har nu passerat 12 000 innevånare, vilket naturligtvis är väldigt glädjande. Under 2011 blev vi 202 fler strömstadsbor, vilket procentuellt (1,7%) är mest i Västra Götaland och på tredje plats i Sverige. Visst är det fantastiskt! I Sveriges mindre kommuner är trenden den omvända, de minskar!

Strömstadsborna trivs också bra i sin kommun. Vi kom på delad andra plats i Statistiska Centralbyråns stora undersökning om hur nöjda medborgarna är med servicen i sin hemkommun. I topp ligger mer välbeställda kommuner nära storstäder.

Danderyd, Kungsbacka och Lomma är de kommuner som hade 65 i nöjdhetsindex. På andra plats med index 64 kom kommunerna Strömstad, Höganäs och Trosa. God ekonomisk utveckling som också leder till låg arbetslöshet är säkert en del av förklaringen. Men vi hör inte sällan påståendet att det är nära mellan människorna i Strömstad. Det är lätt att få personlig kontakt i ett litet samhälle, när dörrarna känns öppna och inte används för att stänga ute varandra. Vi hoppas att du känner att alla vi som arbetar inom kommuner har vårt uppdrag från dig och att du alltid

är välkommen med frågor, synpunkter och idéer.

Detta nummer av kommundidningen handlar om något annat vi alla kan glädjas åt, Strömstads fantastiska natur och våra goda möjligheter till fritidsaktiviteter av olika slag. Inom kommunen kan vi hitta nästan alla slags biotoper från stränderna i väst över odlingslandskap och vildmark i inlandet till Idefjorden i öster.

Nu står sommaren för dörren. Strömstad fylls av besökare och glada semesterfirare. Ta chansen att lämna sandstranden eller stadsvimlet några timmar och upplev Strömstads många spännande och vackra naturområden. Ta på vandringskängorna, hoppa upp på cykeln eller skjut ut kajaken i vattnet.

Vi hoppas att bilagan Upplev Ute, som bifogas denna tidning, kan vara till inspiration för både strömstadsbor och besökare.

Niels Bredberg, Kommunchef (th)

Ronnie Brorsson, Kommunalråd (tv)

Naturfantast eller Söndagsflanör?

Det hänger ihop. Utan upplevelser, inget engagemang. Utan naturvård, förlorad miljö att vistas i.

WEBBEN

*Har du idéer eller synpunkter?
Använd gärna "tyck-till-knappen" på
kommunens webbsida!*

www.stromstad.se/tycktill

INFOCENTER

*Välkommen till Infocenter i centrala Strömstad,
vid Kosterbåtarna!*

Strömstad Infocenter
Ångbåtskajen 2, 0526-62330

infocenter@stromstad.se
www.stromstad.se

Öppettider sommaren 2012
18 juni - 2 juli kl. 10-17 dagl.
2 juli - 13 aug kl 9.30 - 19 dagl.
13 aug - 20 aug 9.30-19 dagl. 20 aug - 30 sept 10-17 må - lö

MOBILEN

*Strömstads kommun finns som app till din
mobil vilket ger lätt och snabb tillgång till
det mesta du behöver veta.*

Aktuell information om:
kommunen
nyheter
evenemang
väder
kontaktuppgifter

information om nedladdning:
www.svkommuner.se

Appen fungerar för
iPhone, iPad och Android.

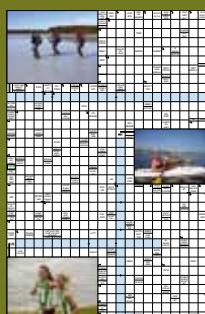
FACEBOOK

*Nu finns Strömstads kommun på
Facebook som ett komplement till
webbplatsen.*

Här kan du
läsa om **senaste nyheterna**
och **diskutera** kommunens verksamheter.

för mer information
www.facebook.com/stromstadkommun

Strömstadskrysset - sista sidan.

Skicka in eller eposta ditt svar - det räcker att du skriver de tre bildmeningarna markerade med blått - till
Strömstads kommun, Strömstadskrysset, 452 80 Strömstad eller krysset@stromstad.se senast den 1 augusti 2012.

Tre vinnare kommer att få var sitt exemplar av den vackra boken "Hälsa genom havet" av Karin Askberger och Karin Björk.
Boken utkom i mars 2012 och är en inspirerande och spännande berättelse om Strömstad som kurort genom tiderna.

Naturvård

– för skydd och upplevelser

Bofinkens drillar en afton i Stadsparken och revet med ögonkorall djupt nere i Kosterhavet. Strömstads natur spänner från det allra vanligaste till det mest sällsynta.

Strömstads kommun har en omväxlande natur med många olika naturtyper och därmed goda förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Vi har alltså ett värdefullt naturarv att förvalta åt kommande generationer.

Hur går det till – i en tillväxtkommun med stort behov av nya bostadsområden och andra byggnationer som tar mark i anspråk? Hur hittar man balansen mellan bevarande och utveckling?

Sedan ett drygt år tillbaka har kommunen en miljöstrateg som arbetar med dessa frågor - Marit Hedlund (se presentation i Kommuntidningen sommaren 2011) Ett av hennes viktigaste redskap i naturvårdsarbetet är kommunens Naturvårdsplan.

– Naturvårdsplanen är en jättestor katalog över de naturvärden som finns i kommunen, berättar hon. Den baseras på olika inventeringar som har utförts av länsstyrelsen, naturvårdsverket och andra, kompletterat med undersökningar av lokala specialister.

Plan för hänsyn

Naturvårdsplanen pekar ut 174 värdefulla områden i Strömstads kommun, och ska göra det möjligt att ta naturhänsyn i samhällsplaneringen. Områdena finns också tillgängliga som digitala kartor, så att tjänstemän och politiker enkelt ska kunna checka av naturvärdena i samband med förhandsbesked om bygglov och andra ansökningar om markanvändning.

Fungerar naturvårdsplanen som det är tänkt?

Marit Hedlund är på det stora hela positiv. Som ett exempel nämner hon arbetet med de fördjupade översiktsplanerna (FÖP) för södra skärgården och Nordby-Svinesund:

– Jag tycker att man visat respekt för naturvärdena under processen. I bägge planerna pekas stora områden ut där naturvärdena är höga, och som därför inte är lämpliga för bebyggelse och annan exploatering. Här finns även områden som kan bli aktuella att skydda i framtida naturreservat.

Förslag om turordning

Under sitt första år i Strömstad har Marit Hedlund arbetat med att bryta ner Naturvårdsplanen till en mer konkret handlingsplan. Planen ger nämligen inte så handfasta råd om vad som behöver göras och i vilken ordning.

– Jag har gjort en slags kortversion av Naturvårdsplanen med ett antal förslag, berättar hon. Den presenterade jag nyligen för politikerna i Miljö- och byggnadsnämnden, och på nästa nämndmöte ska de besluta om vilka områden som ska prioriteras.

Förslagen omfattar både reservatsbildningar och friluftssatsningar men även tankar om hur kommunen kan ta till vara den "vardagsnatur" som vi har alldeles utanför fönstret. Det kan vara en liten dunge träd bland stadens hyreshus, eller en trädrida mellan två villaområden.

– Sådan natur är viktig för våra vardagliga naturupplevelser, påpekar Marit Hedlund. Blåmesar och talgoxar intill husknuten berikar och gör att staden inte

förvandlas till en stenöken.

I kommunen finns flera naturreservat och en nationalpark. De flesta är inrättade och bekostade av staten, via länsstyrelsen och naturvårdsverket. Ett kommunalt reservat finns också, på Nötholmen.

En tillgång för många

Att bilda reservat kostar pengar; markägare ska ersättas och naturen kan behöva skötas på ett visst sätt för att behålla sina värden. För att motivera att kommunen satsar är det därför viktigt att reservaten blir tillgängliga för många, framhåller Marit. Hon tycker att Nötholmen är ett bra exempel på hur man kan kombinera naturskydd med att ställa i ordning vandringsleder, informationstavlor och rastplatser som förhöjer upplevelsen och lockar till friluftsliv.

Naturvårdsarbetet handlar inte bara om att skydda och lagstifta, det är också viktigt att ge människor möjlighet att uppleva allt det vackra som finns i kommunen. Marit Hedlund menar att Strömstad kan bli ännu bättre på att lyfta fram naturvärdena som en resurs, både för de egna invånarna och för besökare.

– Jag ser gärna en utveckling av naturguidning och andra verksamheter som sätter naturupplevelsen i fokus, gärna certifierade enligt konceptet "Naturen bästa" eller liknande. Strömstad har en spännande natur med mycket att upptäcka!

SUSANNE LILJENSTRÖM

¶ Värna och utveckla de höga natur- och friluftsvärden som gör Strömstad unikt ¶

Prioriterat mål för fokusområdet Naturvård, ett av nio utvecklingsområden i kommunens strategiska plan.

Naturvårdsplanen visar vägen

Naturvårdsplanen antogs av Kommunfullmäktige år 2009. Den är en kartläggning av värdefull natur i Strömstads kommun. Planen ska göra det möjligt att ta hänsyn till naturens bevarandevärden i ett tidigt skede av samhällsplaneringen.

Naturvårdsplanen ska fungera som ett underlag för:

- kommunens översiktsplanering och detaljplanläggning,
- beslut om användning av mark och vatten i enskilda ärenden,
- underlag för säkerställande enligt miljöbalken,
- underlag för bedömning av åtgärder för skydd och vård av värdefull natur
- kommunens arbete med Agenda 21,
- miljörevision och miljökonsekvensbeskrivningar av olika beslut och åtgärder,
- information till allmänheten.

Naturvårdsplanen finns att ladda ner på kommunens webbplats www.stromstad.se

Foto denna sida: Marit Hedlund

Varför naturvård?

Naturens ekosystem och arter bildar tillsammans en komplex väv som ger oss många och viktiga så kallade ekosystemtjänster. Till exempel matfisk, byggnadsvirke, vattenrening och pollinering av bärbuskar och fruktträd. Helt gratis. Allt mer forskning visar dessutom att vi håller oss friskare och minskar risken för att drabbas av stress och utbrändhet genom att vara ute i naturen. Vi mår helt enkelt väldigt bra av gröna blad och fågeldrill!

Inte för sent att rapportera sandödlor!

Vinterns nummer av Kommuntidningen (2011) innehöll en efterlysning av sandödlor. Ödlan är utrotningshotad och en av de arter som vi därför behöver ta lite extra hänsyn till. Kommunens miljöstrateg Marit Hedlund har fått in en del tips men tar gärna emot fler. De värmeälskande ödlorna trivs på öppna och soliga platser. Inventeringen görs i samarbete med Tanums kommun och ska sammanställas i slutet av året. Du når Marit på telefon 0526-194 04 eller via e-post: marit.hedlund@stromstad.se

Trädinventering på gång

Har du en jätteek på dina marker? Gratias! Stora träd har nämligen mycket stora naturvärden. Med stigande ålder blir träd allt mer attraktiva för insekter av olika slag. Insekterna lockar i sin tur till sig fåglar. Även svampar och sällsynta lavar som behöver lång tid för att etablera sig kan finna en fristad här. Runt om i Sverige pågår en inventering av skyddsvärda träd, och om Länsstyrelsen beviljar pengar har turen nu kommit till Strömstad. För att kvala in ska trädet ha en diameter om minst en meter i brösthöjd. Då kan det vara flera hundra år gammalt.

Tvätta din bil miljösmart!

I samband med att vårsolen tittar fram och vinterdäcken byts är det många som passar på att tvätta bilen på gatan eller garageuppfarten. Vid biltvätt på gatan avleds tvättvattnet oftast ner i dagvattenbrunnar och sedan orenat ut i närmaste sjö eller havsvik. Tvättvattnet från biltvätten innehåller dels föroreningar från bilen som tungmetaller, olja, däck- och asfaltsrester, dels kemikalier från bilvårdsmedel. Dessa kan vara skadliga för människor, miljö och vattenlevande djur.

Tvätta i stället din bil i en biltvättsanläggning – antingen en automatisk eller gör-det-själv-hall. Biltvättsanläggningarna ska ha oljeavskiljare och helst ytterligare ett reningssteg för att säkert klara utsläppskraven. Som bilägare kan man göra en stor insats för miljön genom att tänka på var man tvättar bilen samt välja miljömärkta bilvårdsprodukter.

Tre cyklister

– och en ringklocka från Shanghai

Landsväg

Patrik Björk Larsson, boende på Karls-gatan, är elitmotionär. En elitmotionär är en idrottare på hög nivå som inte tävlar i klassisk mening. Elitmotionären har satt upp specifika mål för sig själv, utöver den fysiska motionen. Förra året ställde Patrik Björk Larsson upp i Vätternrundan för första gången.

– Jag blev meddragen av en cykelkompis i träningen inför loppet som är 30 mil långt. Självt satt jag upp målet tio timmar. Det blev nio.

På sin extremt lätta cykel, drygt sju kg med 22 mm däck, träningscyklar han under sommaren fyra till fem gånger i veckan. Korta rundan på en timme är intensiv och stärker syreupptagningsförmågan. Långa rundan på fyra timmar utmanar uthålligheten. För att cykla 30 mil på tid behövs också god taktisk förmåga.

– Man kan inte cykla full gas uppför en backe. Bränner man sig i en, står man

still i nästa. Man måste vara taktisk och kunna disponera sina krafter.

Patrik Björk Larsson tycker sig se ett ökat intresse för cykelsporten. Han möter allt fler på småvägarna i kommunen. Ett annat tecken är Vätternrundan med plats för 22 000 cyklister som numer blir fullbokad rekordsnabbt – och detta trots att någon vinnare inte ska koras.

– Som elitmotionär tävlar man mot sig själv. Jag själv är största motståndet.

Mountainbike

Pauline Ask började cykla mountainbike för ett par månader sedan. En draghjälp för att komma igång har varit den löst sammansatta gruppen av cyklister som träffas halv fyra varje lördag utanför Team Sportia. Det brukar vara cirka 20 personer, i olika åldrar och olika duktiga, som samlas. Inbjudan sprids via en mejllista.

– Det var ett bra sätt att komma igång och lära sig området. De mest rutinerade

killarna känner till bra stigar och småvägar. Bästa stigarna finns runt Dyne, Näsinge, Skee och Daftö.

Konsten är att lära sig att parera stenar och rötter i nedförsbackarna. Framför allt gäller det att hinna klicka ur skorna som sitter fast i klipps på pedalen, utfall man är på väg att ramla. Att cykla i grupp är tryggt.

– Man blir lite mer taggad. Det blir en annan stämning än om man bara ska lyssna på sig själv. Då är det lätt att ge upp.

Till jobbet

Sten Brodén, brevbärare från Krokstrand, trodde det skulle vara för jobbigt att cykelpendla sträckan Krokstrand – Strömstad, 25 kilometer ena vägen, men ville ändå försöka.

Terrängen är backig och man får räkna med en timmes extra restid.

– De senaste somrarna har jag tagit cykeln två till tre gånger i veckan. Jag

Cykling i kommunen

En kommunal cykelplan diskuteras på olika nivåer inom kommunen. Folkhälsorådet tillsammans med kommunens planeringsarkitekter har bland annat genomfört ett seminarium på temat ”människan i fokus i stadsplaneringen” där cykelns plats diskuterades. Nyligen lämnade miljöpartiet en motion till fullmäktige med syfte att stärka cykeltrafikanternas perspektiv i planeringen. Johanna Jonsson är kommunens folkhälsosamordnare:

– Att stärka cykellivet ligger inom Folkhälsorådets intresse då det bidrar till att människor rör sig mer. Men något politiskt uppdrag att jobba med detta har ännu inte hamnat på vårt bord.

Inom folkhälsokretsar diskuteras den bebyggda miljös betydelse för människors beteende, förklarar Johanna Jonsson. Därför vore det värdefullt att ha en politiskt förankrad cykelplan att förhålla sig till vid beslut om ny bebyggelse och nya vägar. Med en cykelplan skulle det sannolikt vara enklare att motivera lös-

ingar i centrum, där bland annat skäl som trängsel och hot mot biltrafiken brukar anföras när cyklister vill ha mer plats.

– Den bebyggda miljön ger själva förutsättningarna för människors fysiska aktivitet. Tekniska förvaltningen har byggt många meter cykelbana. En eloge till dem. Men det skulle ändå behövas en cykelstrategi för att tillförsäkra sig cyklisternas perspektiv när nya bostadsområden byggs.

Cykelkarta

Cykelleder i Strömstad heter en mycket användbar broschyr som tagits fram av Infocenter och Utvecklingsenheten. På tåligt papper presenteras en karta över kommunen med fyra markerade cykeltrur. Turerna tar cyklister till bland annat Capri, Färingen, Hälle och Krokstrand. Bonus är korta texter om sevärdheter längs rutten. Broschyren är skapad av Veronica Holmgren och erbjuds gratis på Infocenter.

KARIN ASKBERGER

cyklar ena vägen och samåker med grannar den andra.

Fördelarna med att cykla är många. Man vinkar till mötande och man kommer nära naturen. Att ställa bilen gynnar omställningen för ett bättre klimat, vilket ger en särskild tillfredsställelse, framhåller Sten Brodén. Vardagsmotionen är gratis.

– Genom cyklingen har jag tjänat in gymmet.

Sten Brodén är 62 år. Hans cykel är 34 år och en gammal kompis. Ramens klistermärken skvallrar om turer till bland annat Lofoten och den bulliga, lite rostiga ringklockan har en särskild historia.

– Den är köpt på en resa till Shanghai. Jag hävdar bestämt att vår dotter blev till där. Min fru håller inte med.

KARIN ASKBERGER

Den som vill vara med på mejllistan till gruppen som cyklar ihop varje lördag kan anmäla sig till: stromstad@teamsportia.se

Sten Brodén visar ringklockan från Shanghai. Foto: Karin Askberger

Landsvägscyklist Patrik Björk Larsson. Foto: Karin Björk

Föreningen som

inte varit inne

de senaste 100 åren

Strömstad med omnejd är ett fantastiskt område med stora variationer och möjligheter. Friluftsförbundet hjälper unga och gamla att uppleva dessa skatter och samtidigt bättra på den egna hälsan. Att röra sig och att ta hand om miljön är mer aktuell än någonsin. En verkligt modern 100-åring minsann.

Friluftsförbundet i Sverige bildades 1892 och Strömstads Lokalavdelning för 76 år sedan. Friluftsförbundets ”affärsidé” är ledarledda friluftaktiviteter där man har det trevligt tillsammans och får mer ut av en naturupplevelse genom ledarens kunskap och erfarenhet.

Mest känd är kanske barn- och ungdomsverksamheten med Skogsmullar och Strövare. Andra aktuella verksamheter i Strömstad är långfärdsskridsko, vandringar, utflykter samt paddling. Föreningen äger Färingestugan, ett mycket omtyckt utflyktsmål för strömstadsborna.

Skridsko

”Visst är det fantastiskt att vi bägge senaste åren har kunna åka skridsko ända till Ursholmen”, berättar Carl André. ”Det finns nästan inget som slår upplevelsen att färdas på fruset vatten en isglittrande vinterdag.”

Friluftsförbundet i Strömstad-Tanum har ca 50 aktiva skridskoåkare och 6 ledare. Premiärturen brukar bli i november och under säsongen blir det gemensamma utfärder varje helg. Normalt blir det en uppdelning i två grupper - en långsam och en snabb - så att alla skall kunna vara med. Skrinandet pågår sedan oftast in i mars.

Vandringar

”Gemenskap, fika, utflykt - det är vandringarna i ett nötskal”, säger China Persson, en av de entusiastiska vandringsledarna. ”Vi har olika mål och teman för

våra vandringar för att de ska bli extra spännande.” Under våren har det varit Blåsippsvandring, Bohusleden, Sandvattnet - Håvedalen och Vilda blommornas dag. Höstens vandringar kommer att presenteras på föreningens hemsida. Föreningen sköter också tillsynen av Bohusleden, som förvaltas av kommunen.

Frivux

”Vi är en härlig grupp med tjejer/damer och andra kärringar, som träffas, planerar och genomför allt ifrån bullbak till krävande vandringar eller cykelutfärder”, berättar Birgit Karlsson, som varit barn- och ungdomsledare (mulle, strövare och frilufsare) i Främjandet i många år.

Frivux är ett gäng damer på 55+ som gillar att vara ute i skog och mark. Gruppen har upplevt väldigt mycket under de 20 år den funnits till. Från härliga soluppgångar vid vindskydd, cykelturer, vandringar till smultronställen på hemmaplan och i fjällen. ”Vi fångar ofta upp nyinflyttade till kommunen. Deltagarna kommer och går. Vi träffas ungefär en gång i månaden.”

Strövare och Skogsmullar

Ur Mulledagboken 2011: ”Oj vad det regnade, men det slutade precis lagom till vi traskade iväg. Bäckan hade fyllts på så det var lite blött att ta sig över den. Kabbelekorerna blommade och brännässlorna hade växt sig stora. Vid Mulleplatsen körde vi lite barkbåt när Mulle dök

upp! Han berättade en massa skoj och lekte lite igelkott - roligt! Sen fikade vi och blev iskalla så vi fick upp och leka ”Hej, är Mulle hemma?” och ”Under hökens vingar...”. Sen var vi varma och letade myrstackar på vägen tillbaka. Inte en enda i sikte. Vi fick också varsin sockerbit att gömma i skogen. Nästa gång ska vi kolla om de är kvar.”

Att skapa spännande naturupplevelser för barn är en av Främjandets främsta målsättningar. Mottot är att vara utan att synas, njuta friluftsliv på naturens villkor. Åldersgrupperna är indelade alltifrån SkogsKnopp 2-3 år, SkogsKnytte 3-4 år, SkogsMulle 5-7 år, Strövare 8-10 år, Frilufsare 11-13 år och TVM 14-25 år. Aktiviteten anpassas till ålder och förutsättningar. Vilka grupper som kan genomföras beror på hur många ledare som ställer upp. Främjandet har idag verksamhet för Strövarna; till hösten startar två Mulle-grupper.

”Det är väldigt roligt på så många sätt att vara en Strövare”, säger Martin Larsson, en av ledarna. ”Om det regnar och ruskar spelar ingen roll, det är bara en del av naturen. Att upptäcka grodyngel i en damm och sedan prata om alla upplevelser med en grillkorv vid elden är magiskt”.

JAN PALMBLAD

www.friluftsförbundet.se/stromstad

Färingestugan

När Friluftsrådet i Strömstad bildades 1936 sökte man efter en klubbstuga, gärna en bit från Strömstad. Först var det tänkt att de skulle bygga en stuga vid Sopperöd tjärnet. Någon fick kontakt med Patron Finstad på Blomsholm som hade byggt en stuga vid sjön Färingen till sin hustru. Fru Finstad led av astma och kunde inte vara på gården vissa perioder. Därför fick hon vistats i stugan vid Färingen. Rådet köpte stugan av Finstad 1938 för 4.500 kronor och betalade 50 kronor i marklösen.

Invigningen av stugan den 2 oktober 1938 var en stor begivenhet. Där fanns landshövdingen, borgmästaren, stadsfullmäktiges ordförande, häradshövdingen m fl. Sist men inte minst kom ordföranden för Rådet i Sverige Kapten Fleetwood. Band klipptes, flaggan hissades det hurrades både för Sverige och föreningen sen var det stor fest på stadshotellet i staden.

Färingestugan är fortsatt en samlande faktor för föreningen, där medlemmar träffas, barngrupper har övernattnings och Mulle-trollet sin förmodade hemvist. Stugan är öppen för alla på söndagar under oktober till påsk med enkel kaffeservering. Säsongen avslutas med Påskharen och ägglätning. Stugan hyrs också ut till grupper som vill uppleva lyxen att leva enkelt ekologiskt utan el och rinnande vatten.

Färingestugan har under de senaste 10 åren stegvis renoverats med nya fönster, ny brädklädsel, nytt tak och nya kaminer. Därtill har kanotskydd och utbyggt vedförråd gjort anläggningen väl anpassad för en ökande verksamhet. Stugan är i nuläget väl rustad för många år framåt.

Det var en gång...

Visste du att ön där Färingestugan ligger kallas också för Drottning Astrids ö?

Enligt gamla skrifter så skall drottning Astrid, som levde under 900-talet, fött sin son Olav Tryggvasson i en grotta på ön. Astrid var gift med Tryggve, som bodde på Tryggö vid Hunnebostrand. Han blev dödad av fiender och de hotade Astrid som var havande att de skulle ta livet av hennes barn så fort det kom till världen. Framför allt om det var en pojke.

Astrid rymde och kom på färden hem till Norge till sjön Färingen. Hon kände att det snart var dags att föda så hon letade upp ett säkert ställe. Det blev i en grotta på Färingön. Där föddes Olav Tryggvasson. När hösten kom och det blev både kallare och mörkare kunde Astrid ta sig till sitt föräldrahem i Norge.

Olav Tryggvasson föddes omkring år 968 och blev sedan kung i Norge.

Skridskoåkning på blankis. Foto: Carl André

Strövarna vid Löcholmen. Foto: Axel Haglund/strövare

Med blicken mot skyn

Man blir glad av att titta fåglar! Fåglar kan något som vi människor inte kan - de kan flyga. Visst kan vi tränas i ett flygplan, men vi kan inte landa i en grantopp eller på en kyrkspira!

Fåglar fascinerar oss. Vi kan inte mäta oss med dem. De kan nå horisonten men inte vi, med vingslag, uppvindar, medvindar och inbyggda navigationsinstrument. Och alla arter är olika med sina egna utseenden, temperament och strategier.

”Att titta på fåglar ger massor av naturupplevelser och mycket kunskap om miljön. Dessutom är det mycket omväxlande: från den sällsynta flodsångaren en stilla juninatt i ett alkärr vid Strömsvattnet till den vackra steglitsen vid fågelbordet en snörik och kall vinterdag!” Det säger Lars-Åke Karlgren, en av kommunens mest erfarna fågelskådare. ”Hitintills i år har jag sett 127 olika arter i Strömstad, men jag har ännu inte passerat 300 totalt, det magiska talet för alla fågelskådare.”

Fågelskådandet är på väg att ändras. Allt fler tar kikaren med sig på promenaden för att lära sig de vanligaste arterna. Nya medlemmar strömmar till landets ornitologiska föreningar. En stor förändring är kvinnornas inmarsch i skådarleden. Nätverket Rapphönan (www.rapphonan.se) startades 2007 och vänder sig till tjejer som vill satsa på sitt skådande.

Strömstad kan erbjuda ett stort antal varierande fågelmarker med rik artförekomst året runt. ”Vi som bor i staden

har nära till Strömsvattnet och Hälkedalskilen”, fortsätter Lars-Åke Karlgren. ”Särskilt under försommaren kan man njuta av den stora hägerkolonin där, men det finns också gott om andra fåglar som trivs i våtmarkerna där. Från fågeltornet har man en bra utsikt över sjön och kan fotografera utan att störa fåglarna.

Koster är naturligtvis en pärla, speciellt området runt Valnäsbukten på Nordkoster. Innanför Rossö har vi ett stort sammanhängande naturreservat runt Orrevikskilen, Nöddökilen och Älgölera. Men vi får inte glömma skogarna och myrarna runt om i kommunen med trevliga hackspettar, rovfågel och orrspel!”

Den digitala fotografins utveckling har också bidragit till det ökade intresset. Alla kan fånga fåglar med kamerans hjälp. Christer Mattsson är välkänd för sina vackra fågelbilder.

”Ta tid på dej” är hans råd till nybörjaren. ”Tålmod är en dygd och den bästa bilden är alltid värd att vänta på! Men man behöver inte vänta på att upptäcka

sällsynta arter; det är ofta lika utmanande att ta en bra bild av måsen på bryggan eller gråsparven vid foderbordet.”

Så ta med kikaren på din nästa promenad! Även om du inte får syn på en havsörn eller gluttsnäppa kommer din upplevelse av naturen bli större och rikare.

JAN PALMBLAD

”Vi som bor i staden har nära till Strömsvattnet och Hälkedalskilen”

Lars-Åke Karlgren skådar! Foto: Jan Palmblad

SÅ BÖRJAR DU SKÅDA FÅGEL:

1. Köp eller låna en kikare. Utan en kikare med bra förstoring är det svårt att förstå tjusningen med fåglar. De vanligaste skådarekikarna har 8 eller 10 gångers förstoring och linserna har 32 eller 42 millimeters diameter, vilket är ett mått på ljusinsläpp. Ju mer ljus desto tydligare syns fågeln. 8x32 är bra allroundprestanda för en skådare.
2. Börja med att studera fåglarna i din närhet: på tomten, balkongen, parken och den närmaste sjön.
3. Lär av bekanta eller låna eller köp någon bra bok om fåglar, exempelvis - *Börja skåda fågel* av Gigi Sahlstrand och Eva Stenvång Lindqvist. Här finns svar på de flesta frågor en nybörjarskådare ställer. - *Fågelguiden* av Lars Svensson m fl är en fälthandbok som hjälper dig att artbestämma ute i fält. - *Fågelsång* – 150 svenska fåglar och deras läten visar på bild hur fågeln ser ut och med ljud hur den låter.
4. Ta gärna kontakt med Bohusläns Ornitologiska Förening, www.sofnet.org/bohof/. Föreningens ombud i Strömstad är Kent Wilhelmsson, tel: 0526-127 55, 0707-16 13 29

FÅGLAR I STRÖMSTAD:

Totalt har 279 olika fågelarter skådats i Strömstads kommun genom åren. Under jan - maj 2012 har 47 fågelskådare inrapporterat iakttagelser av 180 arter, nämligen:

Lärkfalk, Vitnäbbad islom, Biätare, Mosnäppa, Gräshoppångare, Bivräk, Näktergal, Rosenfink, Kärrsångare, Fjällpipare, Törnskata, Backsvala, Tornseglare, Rörsångare, Gök, Härmsångare, Törnsångare, Trädgårdssångare, Grönsångare, Grå flugsnappare, Mindre strandpipare, Silvertärna, Drillsnäppa, Blåhake, Buskskvätta, Svartvit flugsnappare, Årta, Grönben, Kustlabb, Jorduggla, Gulärta, Årtsångare, Göktyta, Trädpiplärka, Småspov, Rödstjärt, Svarthätta, Ladusvala, Sädgås, Stenskvätta, Lövsångare, Rörhöna, Ringtrast, Turkduva, Hussvala, Blå kärnhök, Brun kärnhök, Fiskgjuse, Gluttsnäppa, Fjällvråk, Småfläckig sumpföna, Skogssnäppa, Fisktärna, Rödvingetrast, Rödbena, Ljungpipare, Storspov, Silltrut, Enkelbeckasin, Järnsparv, Svart rödstjärt, Vattenrall, Gransångare, Trana, Forsärla, Sädesärla, Trädlärka, Hämppling, Steglits, Mindre korsnäbb, Spetsbergsgås, Gravand, Orre, Dubbeltrast, Större strandpipare, Hornuggla, Tofsvipa, Vitkindad gås, Morkulla, Bläsgås, Stenfalk, Mindre hackspett, Strandskata, Gröngöling, Sånglärka, Skogsduva, Skäggdopping, Strömsstare, Salskrake, Tamduva, Ångspiplärka, Dvärgbeckasin, Sparuggla, Stare, Sothöna, Tjäder, Pilgrimsfalk, Kattuggla, Bergand, Skårnsnäppa, Roskarl, Kricka, Större hackspett, Talltita, Nötskricka, Sävspurv, Stormfågel, Havsörn, Spillkråka, Svärta, Smålom, Svartnäbbad islom, Gråhakedopping, Sparvhök, Varfågel, Gråsiska, Bändelkorsnäbb, Grågås, Kanadagås, Storlom, Svarthakedopping, Duvhök, Ormråk, Skrattnås, Alkekung, Gårdsmyg, Kungsfågel, Stjærtmes, Tofsmes, Trädkrypare, Korp, Toppskarv, Kungsörn, Skärpiplärka, Sångsvan, Tobisgrissla, Tornfalk, Knölsvan, Blåsand, Gräsand, Stjärtand, Vigg, Ejder, Alfågel, Sjöorre, Knipa, Småskrake, Storskake, Storskarv, Gråhäger, Fiskmås, Gråtrut, Havstrut, Tretåig mås, Sillgrissla, Tordmule, Ringduva, Sidensvans, Rödhake, Koltrast, Björktrast, Taltrast, Entita, Svartmes, Blåmes, Talgoxe, Nötväcka, Skata, Kaja, Kråka, Gråsparv, Pilfink, Bofink, Bergfink, Grönfink, Grönsiska, Domherre, Stenknäck, Gulsparv + en skyddad art.

Strömstadshäger. Foto: Christer Mattsson

Stefan Sundberg började paddla kajak för ett år sedan. Julafton firade han tillsammans med några paddlarvänner på fyrön Svängen. Nu har vinterbonaden plockats ur kajaken och skrovet polerats för gott glid genom sommarens hav.

Foto Karin Björk

Att paddla är att vara.
Mitt i.

En grönlandskajak kan man i princip ta under armen. Stefan Sundbergs kajak väger 17 kilo. Skrovet är ett flarn som mirakulöst kan bära en människa över djupa hav.

Det är en söndag i maj. Med två kajaker på taket och vattentåliga kläder i bagaget tar oss Stefan Sundberg till parkeringsplatsen på Tjärnö, strax före bron till Saltö. Det är här onsdagspaddlarna brukar träffas. (se artikel nedan) Nu vill han bjuda in läsarna till en nybörjartur i kajaken Mormor.

Dagen bjuder på krusiga ljusstrimmor i havet. Det är en ganska envis vind som bjuder upp till dans. Fixar vi det här tillsammans med Mormor?

Kajaken läggs längs strandkanten bara någon halvmeter ut. Iklädd ”kjol” och flytväst gränslar man sedan den lilla farkosten. Ett ben på var sida. Stefan håller stadigt om fören. Ombordstigan- det i en kajak sker i två steg. Först sätta sig på akterdäcket. Sedan sticka in benen och glida ned i sittbrunnen. Allt medan balansen hålls med hjälp av paddeln.

Till sist spänns kjolen fast över sittbrunnssargen som skydd mot översköljande sjö. Men sååå instängt! Vad händer om man kantrar? Stefan pekar på en rejäl stropp framtill på kjolen. Om det värsta skulle hända, ska man dra i den. Då släpper kjolen och man kan ta sig ur kajaken.

Stefan Sundberg började paddla för ett år sedan. Då led han av ischias. Jungfru- turen med sin nyinköpta kajak trodde han skulle bli både den första och sista på grund av värken.

– Men jag testade lite till och lite till. Efter tre veckor var min ischias borta. För mig blev paddlingen ett läkemedel.

Vi glider. Förvånansvärt snabbt känner man sig trygg i Mormor. Paddel vänster. Paddel höger. Han berömmar bogvågen. Man testar att kränga lite och känner hur kajaken sakta men säkert blir en del av kroppen. Efter en stund upptäcker man strandskatan på stranden, fiskstimmet som susar förbi och ljusspelet på botten.

– Att paddla är att vara mitt i. Förra helgen paddlade jag till en liten ö utanför Koster. Jag hamnade mitt i ejderkläckningen. Fikade och betraktade. Samtidigt såg jag den första styvmorsviolen.

Som nybörjare slås man av paddlingens starka symbolvärld. Ur paddlarens perspektiv är kajaken en lång spjutspets som upphäver havets motstånd.

KARIN ASKBERGER

Tips!

GUIDE

Broschyren ”Paddla kajak o tälta i Bohuslän A, B och C”, av Jens Marklund och Thomas Åhlberg. I häfte C beskrivs 44 olika ställen norr om Grebbestad som passar som rastplatser för paddlare. ”Använd dem med Allemansrättens stöd men också med dess begränsningar”, skriver utgivaren Orust Kajak. Kostnad: cirka 100 kronor per del.

PADDLINGSSÄLLSKAP

Den som anmäler sig till någon mejl/telefonlista kan räkna med inbjudan. Här är en sådan från slutet av april: ”Har idag paddlat min första tur för året. Funderar på att ta en tur på tisdag också. Tänkte starta vid Monelid, Seläter ca kl 10 och paddla runt Syd- och Nordlångö och runda Tjurholmen. Lugnt tempo och lång lunch! Är någon sugen att hänga på så är det bara att skicka ett sms. Hälsning Björn”

Mitt-i-veckan -flyt

Onsdagskvällar vid sextiden träffas ett gäng paddlare för gemensam tur. Platsen är södra parkeringen vid Tjärnö, strax före Saltöbron. Sarah Elgenstierna är en i paddlargänget.

– Vi är en informell sammanslutning av folk som har lust att paddla i grupp. De flesta har paddlingsvana och vi har hållit på under flera år.

Det stora med paddling är enkelheten, beskriver Sarah Elgenstierna. Med kajak är det lätt att ta sig ut på havet. Kajaken sätter gränser för hur mycket prylar man kan ta med sig. I skärgården kan man nå ställen som är tillgängliga endast för paddlare. Har man väl investerat i kajaken så kostar det inte mycket mer.

– Paddling är ett trevligt sätt att umgås på. Alla som provat på säger wow! Kajaksporten har en förhållandevis undanskymd roll i Strömstad, tycker hon. I kommunen finns ett fåtal uthyrningskajaker och Friluftsrådet som tidigare uppmuntrat sporten saknar egna

kajaker. Ytterligare en brist gäller uppläggningsplatser.

– Kommunen uppläter i dag en slänt vid Bojarkilen. Ur säkerhetssynpunkt är det ingen bra kajakparkering. Vi efterlyser ett tydligare kajakperspektiv när det gäller kommunens fysiska planering.

Sarah Elgenstierna ser ett ökat intresse för paddling och ett ökat behov av kunskap. Under vintermånaderna anordnas kamratträddning i badhuset då man tränar på att kantra och ta sig ur kajaken, samt att ”rolla”.

I dagsläget kan den som önskar prova på paddling för första gången, kontakta Sarah Elgenstierna. Dock finns inga kajaker att låna.

Sarah Elgenstierna. Foto: Karin Björk

STRÖMSTADSKRYSSET - Skön sommar! önskar Strömstads kommun

VÄGEN FRAM TILL SPÄNNING	SARACEN	LANDBON	FORDONSRADERNA	VÄNTA PÅ SIN TUR	FIRAR 9/12 RESPIRERA	TAGIT HEM ALLT	ÄR JU VÄRSTA SÄLLEN
SES PÅ VÄGARNAS SVAMLAR			TRÅD			FUNGERA LOKALT BLAD	
HOKUS-POKUS							
DEBILT	GÆLISKT FÖR JOHAN		SMETAD	GAMMAT	39 GRIPEN GÄTTAV		
KORT							FRÖETS
				SKAPADE HILMA SWEDAHL	KRYP I STILTON		POET BRUNO K.
					BEHAGLIG FRUKT I SKIDA		

KNEPET MED OMELETT-BASEN SKYMFERNA	STRUL	BAKÅT-UTTRYCK	EXI-STENS	SPISADE KOSTER-BY	I AFFÄR 1973	FIXARNA FIRAS 4 SEPT.	UPPLAGEGRANSKAR KÖTTBIT	GÄR ATT TYDA
EU FÖRE EU		ULF KARLE-SPECIALITET KÖR			KROG			RIBBAN RIKTNING
MÖRK ÖL				HÅSTRAS SÄLLSYNTARE	VÄL BURGEN			TON-STEGET
I LANDS-BYGDSD-DEPART-EMENT								FISK VOLYM
							GEN-BÄRARE	HÄRDAS OCH SMIDS

PÅ AK I JAKARTA		U2-SANG-ARENS NERE			SKYDD			
RIS-BEN					GOLF-TERM		ILSKNA	
			KYLER		KLUMP EVOLUTI-ONSLÄRA			
			BULLE IMITER-ANDE JÖRGEN			ALTAR-PLATS FISK OCH INSEKT		
BRÄNT LER-GODS	SVORDOM RETUR-NERAS		KRÄNGEL NUNA					
OXUDDE 124-12					RENSA NÖRDLIG HUVUD-STAD			
FAST-KNUTNA								

KAN VARA VASS	DEN GRÖ-NA ÖN NABO-LAND			MOTSATS PILSNER-LOKALEN		ASK		LAGG-KÄRL
				I ÖCKER-ÖS BÄDA ÄNDAR OSTKRYP		RIKS-VÅG	FNYS-UTTRYCK	FUNDERA
								VINTER-HYDDAN KAN VARA INSTÄLLT
FRID	ZETTER-LING	JONG-LERINGS-ÖVNING-ARNA						SJUKA PELLE NYSTRÖM
								URFOLK-ET
UPPSATS OM FRANKO-TECKEN								SARV MEN INTE FISKEN
								TVÅ I SAAB REPOGLA
ÖVER GÅRDEN YTTRE-ÖAR	KLIMAT-SYSTEM BLI OCH STAD			SPAN-INGS-RÄDAR LEGEND		FULL-ÄNDA	KORT PÅ LAST-PALL	KONST-RIKTNING PRON.
								GRANSK-NING

HYENA-FÖDA	GYLLEN-HAMMAR	NÄST SISTA, DEN FEMTE OCH NÄST SISTA IGEN	VINDBY NATRIUM			HYTT		GUTTU-RALT-SKRI
								MÄRKA LAND-TUNGA
								AR-BETADE KOPIÖST
								ANGER OKÄND SKRIBENT FAR FÖL
STOR-STILADE						STRECK	EFTER SCOTLAND MADAGAS-KARDJUR	SARAN-DON JOBBADE

						SKRED	SMÖRJA VÄN-INGEN		TRÄCK
STÄMMA ENGLSKA GREVEN								PETIG	
MARTINS-SON COLUMBA-HUS						TONSTEG ROTKNÖL			STORBRI-TANNIENS MCCART-NEY
								MAN-DRILLEN ÅKERBIT	
						SER SES BONDE			HUM BIT
UTMÄRKT FIRST AID KJT NÄRA									
						FASAD-BITAR			GODKÄND I SKOLAN

Foto Jan Palmblad